

कौण्डिन्य पुंस्त्री कुण्डिनस्यर्षे गोत्रापत्यं गर्गांयञ् । कुण्डि-
न गोत्रापत्ये । “कौण्डिन्यात् कौण्डिन्य” शत० ब्रा० १४।५।
५।२० स्त्रियां तु ङीप् यलोपः “पाराशरकौण्डिनी-
पुत्रात् पाराशरकौण्डिनीपुत्रः” शत० ब्रा० १४।६।४।२०
वंशब्राह्मणे । कुण्डिनस्य युवापत्यम् गर्गां यञि यज-
न्तात् फञ् । कौण्डिन्यायन कुण्डिनस्य युवापत्ये पुंस्त्री
“कौण्डिन्यायनाञ्च कौण्डिन्यायनः” शत० ब्रा० १४।५।५।
२० कौण्डिन्यस्य क्वात् कणा० अण् यलोपश्च । कौ-
ण्डिन कौण्डिन्यस्यक्वात् । बह्वृष अणोलुक् कुण्डनादे-
श्च कुण्डिनः । स्त्रियां तु न लुक् किन्तु गोत्रत्वात्
ङीष् यलोपो कौण्डिनी ।

कौण्डित्यक पु० सुश्रुतोक्ते शकन्मुत्तविषे जन्तुभेदे विषय-
ब्दे विवृतिः । शतलोक्ते कौटभेदे च कौटशब्दे विवृतिः

कौण्डोपरथ पु० । आधुजजातिसंघे ततः स्वार्थे क् ।
कौण्डोपरधीय तदर्थे । “आङ्गस्त्रिगर्त्तपठांस्तु कौण्डो-
परथदाण्डिकाः क्रोटुकिजालमालिच ब्रह्मगुप्तोऽय जा-
लकिः” सि० कौ० । [तस्तु तोभवे ।

कौतस्कृत लि० कुतः कुतोभवः अण् टिलोपः कक्ता० । क-
कौतस्तु लि० कुतस्येभवः अण् नि० वेदे यलोपः । कुत-
स्त्यभवे । “कौतस्तावध्वर्यू अरिमेजयय जनमेजयश्च”
पारा० ब्राह्म० ।

कौतुक न० कृतकस्य भावः युवादि० अण् प्रज्ञा० स्वार्थे अण्
वा । १ कृतहले अमरः । तब अङ्गुतजिज्ञासातिशयः ।
“कौतुकागारमागात्” कुमा० । २ मङ्गलार्थहस्तसूत्रे
शाश्वतः “वैवारिकैः कौतुककर्तविधानैः” कुमा० । ३ उ-
सवे ४ अभिलाषे ५ नर्मणि ६ हर्षे ७ परम्परायातमङ्गले
दमीतादिभोगे ८ भोगकाले च हेम० ।

कौतूहल न० कृतहलस्य तदन्वितस्य भावः कर्म या युवा०
अण् प्रज्ञादि० स्वार्थे अण् वा । कृतहले “विस्तरश्रवणे
जातं कौतूहलमतीव मे” भा० व्या० ६२ अ० । “महत्
कौतूहलं मेऽस्ति हरिश्चन्द्रकथां प्रति” मार्क० ८।॥

कौतूहल्य न० कृतहल+ब्राह्मणा० स्वार्थे ष्यञ् । कृतहले
कातोमत पु० कुतोमतस्यापत्यम् ऋषिण् । ऋषिभेदे ।

“महत्सवाङ्गोपत्य इति कौतोमतेन” गोपथब्राह्मणम् ।

कौत्स पुंस्त्री कुत्सस्य ऋषेरपत्यम् ऋथ्यण् । कुत्सापत्ये
“भूर्भुवः स्वरितं जपित्वा कौत्सोऽहिङ्करोति” आश्व० श्रौ०
सू० १।२।५। “कौत्साय दत्त्वा कन्यान्तु हंसं नाम
स्यस्त्रिणीम्” भा० आर० १२७ अ० । “कौत्सः प्रभेदे

वरतन्तुशिष्यः” रघुः । बह्वृष तस्य लुक् । कुत्साः
तदपत्येषु । कुत्सेन दृष्टं साम अण् । कुत्सर्विष्टं
विक्रतियागे गेये सामभेदे । तच्च साम देशावे १६ प्र०
२ अर्धे १० गानम् । “कौत्सं भवति काणं भयति” श्रुतिः ।

कौथुम लि० कुथुमं वेदशाखाभेदमधीते वेद या अण् । १ कुथुम-
शाखाध्यायिनि तद्वेत्तारि च । तस्य कार्तिकौजपादित्वात्
दन्धे पूर्वपदं प्रकृत्या । कठकौथुमाः इत्यादि । “अनुवादे
‘चरणानाम्’ पा० दन्धे एकवत् प्रत्यहात् कठकौथुमम् ।
“स्थेणोर्लुङि” वार्त्ति० स्थाधातोर्णिष्धातोश्च लुङ्प्रयोग
एव तस्य तयात्वं नियमितम् [ब्रह्मवैजातिशब्दे विवृतिः
कौदालीक पुंस्त्री० रजक्यां तीवराज्जाते संकीर्णवर्णभेदे
कौद्रविक न० कोद्रवो निमित्तमस्य ठञ् । सौवर्चललयणे
राजनि० [धान्यभवनयोग्ये चोत्त्रे अमरः

कोद्रवीण न० कोद्रवस्य भवत्वं चोत्त्रं कोद्रव+खञ् । कोद्रव
कौद्रा(न्द्रा)यण पुंस्त्री० कद्र(न्द्र)स्य ऋषेर्युवापत्यम् इज
कौ द्रिः(न्द्रिः) इजन्तत्वात् यून्त्यपत्ये फक् । कुद्रि(न्द्रिः)
नामभेर्युवापत्ये ततः अरीह० चतुरर्थ्यां वुञ् । कौ-
न्द्रायणक तत्सञ्ज्ञकदेशादौ लि०

कौनस्य न० कुनखिनोभावः ष्यञ् टिलोपः । कुत्स्वितनख-
रूपे रोगभेदे तच्च सुवर्णस्तेयमहापातकजचिच्छम् “सु-
वर्णचौरः कौनस्यम्” मनूक्तेः । [निर्हृत्तादौ

कौन्तायनि लि० कुन्ती+चतुरर्थ्यां कर्षा० फिञ् । कुन्ती-
कौन्तिक कुन्तः प्रहरणमस्य ठञ् । कुन्तास्तेय युद्धकारके
अमरः । [पधौ अमरः

कौन्ती स्त्री कुन्तिपु देशेषु भवा अण् ङीप् । भस्मगन्धिन्यो-
कौन्ते य पु० कुन्या अपत्यम् ढक् । १ युधिष्ठिरादिषु त्रिषु ।

“कौन्तेय ! प्रतिजानीहि न मे कर्मफले स्पृहा” गीता
२ अर्जुनपक्षे राजनि० तस्य तत्तुल्यनामत्वात्तथात्वम् ।

कौपी लि० कूपस्येदमण् । कूपसम्बन्धिनि जलादौ “सत्तार
पितलं कौपं ह्येष्टान् दीपनं लघु” सुश्रुते तद्गुणा
उक्ताः । “यस्य कौपं प्रासवणं वा यीमेधेवम्”
सुश्रुतोक्तकाले तस्य सेव्यता । स्त्रियां ङीप् ।

कौपीन न० कूपे पतनमर्हति खञ् अकार्ये नि० । १ अकार्ये
२ पापे ३ युद्धप्रदेशे अमरः ४ चोरे तिका० ५ मेखलावद्धे
वस्त्रखण्डे (कपनी) भेदि० तद्धारणेन कूपे पतनात् तस्य
तथात्वम् । अकार्यं यदाच्छाद्यत्वात् ६ पुरुषलङ्के शब्दचि०
तदावरकतया वस्त्रखण्डस्य कौपीनत्वम् । “कौपीनवन्तः
खलु भाव्यवन्तः” पुरा० “कौपीनाच्छादनं यापत्तादिच्छे ३